

VII kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH

(NR 346)

z dnia 9 lipca 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 346)

9 lipca 2014 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Krystyny Skowrońskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– Zaopiniowanie wniosku Ministra Gospodarki w sprawie zmiany planu finansowego Agencji Rezerw Materiałowych na 2014 r.

– Rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (druk nr 2445):

I. Opinia Komisji Gospodarki o:

1. części budżetowej 60 – Wyższy Urząd Górniczy:

- a) dochody i wydatki,**
- b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;**

2. części budżetowej 20 – Gospodarka,

- a) dochody i wydatki,**
- b) dotacje podmiotowe i celowe,**
- c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;**

3. części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 52, 60, 62 i 67;

4. części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

– 100 – Górnictwo i kopalnictwo:

a) dochody;

– 150 – Przetwórstwo przemysłowe:

a) dochody i wydatki,

b) dotacje celowe;

– 500 – Handel:

a) dochody i wydatki,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

5. dotacjach podmiotowych;

6. programach wieloletnich w układzie zadaniowym;

7. państwowym funduszu celowym – Funduszu Kredytu Technologicznego;

8. części budżetowej 49 – Urząd Zamówień Publicznych:

a) dochody i wydatki,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

9. części budżetowej 50 – Urząd Regulacji Energetyki:

- a) dochody i wydatki,
- b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

10. części budżetowej 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- a) dochody i wydatki,
- b) dotacje celowe,
- c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

11. agencjach wykonawczych:

- Agencji Rezerw Materiałowych,
- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości;

12. państwowych osobach prawnych:

- Polskim Centrum Akredytacji,
- Urzędzie Dozoru Technicznego.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Kapica** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Ilona Antoniszyn-Klik** podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki wraz ze współpracownikami, **Dariusz Atlas** dyrektor Biura Finansowego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, **Janina Popowska** prezes Głównego Urzędu Miar wraz ze współpracownikami, **Alicja Adamczak** prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, **Izabela Jakubowska** p.o. prezesa, wiceprezes Urzędu Zamówień Publicznych wraz ze współpracownikami, **Dariusz Brociek** p.o. prezesa Agencji Rezerw Materiałowych wraz ze współpracownikami, **Teresa Kubas-Hul** zastępca prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wraz ze współpracownikami, **Jacek Bielawa** dyrektor generalny w Wyższym Urzędzie Górniczym, **Małgorzata Tomczak** dyrektor Departamentu Budżetu i Administracji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **Aleksandra Lipiec** wicedyrektor Departamentu Finansowo-Księgowego Urzędu Dozoru Technicznego, **Katarzyna Ptaszyńska** główna księgowa w Polskim Centrum Akredytacji, **Andrzej Sowiński** wicedyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji oraz **Dariusz Zielecki** wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Hanna Magdalińska** – legislator z Biura Legislacyjnego; **Urszula Smołkowska** – główny specjalista do spraw finansów publicznych z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie opinii Komisji Gospodarki oraz opinii Komisji Gospodarki i Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (druk sejmowy nr 2445) w zakresie właściwych części budżetowych, a także zaopiniowanie wniosku ministra gospodarki w sprawie zmiany planu finansowego Agencji Rezerw Materiałowych na 2014 r. Jest taka prośba i taka propozycja, aby wniosek ministra gospodarki procedować jako pierwszy punkt dzisiejszego posiedzenia.

Czy są uwagi państwa posłów do porządku dziennego? Nie słyszę.

Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

W imieniu pań i panów posłów chciałabym przywitać uczestniczących w posiedzeniu przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji państwowych. Witam pana Jacka Kapicę, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, panią Ilonę Antoniszyn-Klik, podsekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki, panią Izabelę Jakubowską, pełniącą obowiązki prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, panią Teresę Kubas-Hul, zastępcę prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przed-

siębiorczości, a także pana Dariusza Brocieka, pełniącego obowiązki prezesa Agencji Rezerw Materiałowych oraz panią Janinę Popowską, prezesa Głównego Urzędu Miar, a także osoby im towarzyszące.

Przechodzimy do realizacji punktu – zaopiniowanie wniosku ministra gospodarki w sprawie zmiany planu finansowego Agencji Rezerw Materiałowych na 2014 r. Chciałabym poprosić o przedstawienie wniosku w sprawie zmian w planie finansowym Agencji Rezerw Materiałowych. Rozumiem, że przedstawia to wiceprezes Agencji Rezerw Materiałowych. Bardzo proszę.

Pełniący obowiązki prezesa Agencji Rezerw Materiałowych Dariusz Brociek:

Pani przewodnicząca, to chyba raczej minister gospodarki.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Przepraszam bardzo. Pani minister Antoniszyn-Klik, podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki. Rzeczywiście, to słuszna uwaga. Pani minister, bardzo proszę. Przepraszam za nietakt.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Ilona Antoniszyn-Klik:

Po prostu nikt się nie wrywał. Może nie będę tej formalnej części tak długo przedstawiać. Może tylko powiem o zasadniczej treści wniosku. Przygotowana przez Agencję Rezerw Materiałowych propozycja zmiany uzasadniona jest koniecznością pozyskania przez ARM środków finansowych z planowanej sprzedaży ok. 54 tys. ton ropy naftowej z zapasów państwowych, zmianą wysokości planowanego do zaciągnięcia kredytu na finansowanie ustawowych zadań ARM oraz zmianą sytuacji podaży-popytowej i cenowej na krajowym rynku towarów wchodzących w skład rezerw strategicznych. Zgodnie ze stanowiskiem ARM sprzedaż zapasów nie wpłynie na bezpieczeństwo paliwowe państwa. Poziom zapasów po sprzedaży ok. 54 tys. ton ropy naftowej pozostanie na poziomie co najmniej 15,4 dnia średniej dziennej wewnętrznej konsumpcji.

Kluczowe pozycje planu finansowego podlegające zmianom przedstawiono – oczywiście – w dodatkowych dokumentach. Jeżeli państwo chcielibyście poznać szczegóły, to będziemy gotowi, żeby je przedstawić.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Do tego wniosku jest pozytywna opinia ministra finansów. Zatem otwieram dyskusję w sprawie przedstawionego wniosku. Kto z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie słyszę.

Chciałabym zaproponować przyjęcie opinii Komisji Finansów Publicznych o wniosku ministra gospodarki w sprawie zmian w planie finansowym Agencji Rezerw Materiałowych, uchwalonej na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2014 r. w brzmieniu:

„Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2014 r. rozpatrzyła wniosek ministra gospodarki z dnia 1 lipca 2014 r., dotyczący zmian w planie finansowym Agencji Rezerw Materiałowych na 2014 r.

Komisja Finansów Publicznych, zgodnie z art. 21 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, pozytywnie opiniuje propozycje zmian w planie finansowym Agencji Rezerw Materiałowych na 2014 r. przedstawione we wniosku”.

Czy jest sprzeciw w sprawie przyjęcia tej opinii? Nie słyszę.

Stwierdzam, że ta opinia została przyjęta jednomyślnie.

Przechodzimy do realizacji punktu – opinie Komisji Gospodarki oraz Komisji Gospodarki i Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży o sprawozdaniu z wykonania budżetu w 2013 r. W tym przypadku chciałam zaproponować procedurę, którą już przyjmowaliśmy przy omawianiu wykonania budżetu – wystąpienie posła referenta komisji branżowej, wystąpienie posła koreferenta z ramienia Komisji Finansów Publicznych, opinia Najwyższej Izby Kontroli, a także pytania państwa posłów i odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowych oraz dyskusja. Chciałabym w tym przypadku powiedzieć, że w części dotyczącej opinii Komisji Gospodarki posłem referentem jest pan poseł Antoni Mężydło, a koreferentem pan poseł Wincenty Elsner.

Bardzo proszę pana posła Antoniego Mężydła o przedstawienie opinii.

Posel Antoni Mezydło (PO) – spoza składu Komisji:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Komisja Gospodarki na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2014 r. rozpatrzyła Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (druk nr 2445) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 2495) w następujących częściach:

- 1) część budżetowa 20 – Gospodarka:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) dotacje podmiotowe i celowe,
 - c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - d) wydatki finansowane z środków europejskich;
- 2) programy wieloletnie w układzie zadaniowym;
- 3) państwowy fundusz celowy – Fundusz Kredytu Technologicznego;
- 4) agencje wykonawcze:
 - Agencja Rezerw Materiałowych,
 - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 5) państwowe osoby prawne:
 - Urząd Dozoru Technicznego,
 - Polskie Centrum Akredytacji;
- 6) część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 16, 20, 21 31, 59, 60, 62 i 67;
- 7) część budżetowa 49 – Urząd Zamówień Publicznych:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - c) wydatki finansowane ze środków europejskich;
- 8) część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 20, 52, 57 i 73;
- 9) część budżetowa 50 – Urząd Regulacji Energetyki:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
- 10) część budżetowa 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) dotacje celowe,
 - c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
 - d) wydatki finansowane ze środków europejskich;
- 11) część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 8, 20 i 57;
- 12) część budżetowa 60 – Wyższy Urząd Górniczy:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
- 13) część budżetowa 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
 - 100 – Górnictwo i kopalnictwo:
 - a) dochody;
 - 150 – Przetwórstwo przemysłowe:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) dotacje celowe;
 - 500 – Handel:
 - a) dochody i wydatki,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

Rozpatrując sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w wyżej wymienionym zakresie Komisja zapoznała się z przedłożonymi dokumentami i wysłuchała szczegółowych informacji przedstawicieli i dysponentów przedmiotowych części budżetowych. Po wysłuchaniu koreferatów poselskich, stanowiska przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji, Komisja przedstawia niniejszą opinię.

Komisja pozytywnie opiniuje wszystkie wyżej wymienione części budżetowe i wnosi o przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w 2013 r. w powyższym zakresie. Dziękuje bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Posłem koreferentem w tej sprawie jest pan poseł Wincenty Elsner. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Wincenty Elsner (TR):

Szanowni państwo, będę starał się skrócić koreferat, natomiast – niestety – tych części jest tyle, że nie da się tego zrobić w paru słowach. Będę starał się zwrócić uwagę na następujące prawidłowości, występujące w omawianych częściach, a mianowicie, bardzo często pojawia się wyższe zatrudnienie w jednostkach objętych omawianymi częściami przy jednoczesnym spadku średniej płacy w tych jednostkach. Krótko mówiąc, z roku na rok mamy coraz więcej urzędników, ale coraz gorzej opłacanych.

Druga sprawa, na którą będę zwracał uwagę, to wydatki osiągnane kosztem drenażu dywidendą spółek w części budżetowej 20 – Gospodarka. Trzecia sprawa, na którą będę zwracał uwagę, to odstępstwa od budżetów z lat poprzednich, a w szczególności od budżetu na 2012 r., zarówno *in minus*, jak i *in plus*. Ostatnia sprawa, bardzo charakterystyczna dla omawianego budżetu, w połowie roku była nowelizacja budżetu. Ta nowelizacja w wielu wypadkach obniżyła wydatki na skutek szukania oszczędności. Ale późniejsze wykorzystanie – znaczne wykorzystanie, wielokrotnie stuprocentowe – przewidzianych rezerw spowodowało, że na koniec roku wydatki były kwotowo wyższe niż zakładano to w pierwotnym kształcie budżetu.

Teraz po kolei omówię wszystkie części. Część 60 – Wyższy Urząd Górniczy. Tu właśnie chciałbym zwrócić uwagę na tę prawidłowość. Planowane pierwotnie wydatki na 2013 r. miały wynosić 53.457 tys. zł. Natomiast na skutek stuprocentowego wykorzystania sześciu rezerw, na mocy decyzji ministra finansów, ostatecznie budżet w części 60 został zwiększony do kwoty 54.466 tys. zł.

Przejdę do najobszerniejszej części 20 – Gospodarka. Podane jest, że zrealizowane wpływy były o 19% wyższe od prognozowanych. Natomiast zwracam uwagę, że najwyższą pozycją po stronie dochodów była dywidenda wypłacona z zysku przez Jastrzębską Spółkę Węglową – 162.500 tys. zł – oraz – to też dość kuriozalna sytuacja – zaliczka na poczet dywidendy na 2013 r. zapłacona przez Gaz-System SA w wysokości 72.500 tys. zł. Jeżeli chodzi o stronę dochodową, to należy zwrócić uwagę na bardzo charakterystyczną sytuację. W pierwotnej wersji budżetu zaplanowano dochody w wysokości przekraczającej 641.000 tys. zł. Natomiast w nowelizacji obniżono je do 296.000 tys. zł, a więc o ponad połowę. Tak, że to wyższe o 19% wykonanie nie powinno cieszyć, bo ono jest faktycznie o 40% niższe niż zakładano w pierwotnej wersji budżetu.

Wydatki budżetowe w części 20 w trakcie roku zostały zwiększone 17 decyzjami ministra finansów. Zostały zwiększone aż o $\frac{1}{4}$, o 24,7%. Chociaż akurat tutaj zwiększenie wydatków nie martwi, dlatego że w znacznej części to zwiększenie było spowodowane zwiększeniem współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej. Pierwotnie ta kwota miała wynosić ponad 348.000 tys. zł. Po zwiększeniu o $\frac{1}{4}$, było to ponad 619.000 tys. zł.

Kolejna sprawa. Tak, jak zwykle, również w 2013 r. w strukturze wydatków w części 20 największy był udział dotacji. Wynosił prawie 50%, a dokładnie 49,4%. W tym najważniejsze, najistotniejsze kwotowo były wydatki na górnictwo węgla kamiennego, było to 430.700 tys. zł.

Kolejna sprawa. Budżet środków Unii Europejskiej w części 20. W znowelizowanej ustawie budżetowej na 2013 r. planowano te wydatki w wysokości 2.600.800 tys. zł. Natomiast na podstawie 10 decyzji ministra finansów zwiększono je do ponad 5.202.700 tys. zł. Następnie, w zbliżonej kwocie je zrealizowano. To również należy ocenić pozytywnie – zwiększenie budżetu środków Unii Europejskiej o 25,7%. Natomiast negatywnie należy ocenić w ramach Programu Operacyjnego Kapitał ludzki wydatkowanie tylko 66,8% środków zaplanowanych na ten rok. Jeżeli chodzi o zatrudnienie, to zachodzi tu prawidłowość, o której mówiłem na wstępie. W przeliczeniu na pełne etaty zatrudnienie było o 18 osób wyższe niż w 2012 r. Natomiast przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było o 0,7% niższe, a więc, jeżeli chodzi o realny poziom wynagrodzeń, to był on jeszcze niższy.

Ministrowi gospodarki podlegają dwie agencje wykonawcze – Agencja Rezerw Materiałowych i Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Jeśli chodzi o Agencję Rezerw Materiałowych, to został tam odnotowany ujemny wynik brutto w wysokości ponad 48.000 tys. zł. Należy zwrócić uwagę, że jest to dość istotna zmiana, dlatego że w 2012 r. ARM osiągnęła dodatni wynik w prawie równej kwocie – prawie 48.000 tys. zł. Należy zauważyć, iż w pierwotnym planie ustawy budżetowej ujemny wynik Agencji Rezerw Materiałowych był planowany na 206.000 tys. zł. Ostatecznie rok zakończył się wynikiem minus 48.000 tys. zł.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Tu bardzo istotna informacja. Plan budżetowy przewidywał wydatki na poziomie ponad 762.000 tys. zł, natomiast przekroczone je o 20%. Wykonanie wyniosło ponad 914.000 tys. zł, przy czym największe przekroczenia dotyczyły środków przekazanych na realizację zadań bieżących jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – 122%, środków przekazanych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych – 132%, a w pozostałych wydatkach przekroczenie wyniosło aż 520%. Zamiast planowanych niespełna 23.000 tys. zł zanotowano wydatki wynoszące ponad 118.000 tys. zł.

Istotne jest zwrócenie uwagi na Polskie Centrum Akredytacji. Jest to jedna z dwóch państwowych osób prawnych nadzorowanych przez ministra gospodarki i funkcjonujących w ramach części 20. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła wykonanie planu finansowego Polskiego Centrum Akredytacji. Myślę, że przedstawiciel NIK będzie szerzej o tym mówił. Ja tylko zwrócę uwagę na 3 problemy zgłaszane przez NIK, a mianowicie, na przekroczenie o 133% funduszu wynagrodzeń, co stanowiło naruszenie art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, po drugie, na dokonanie niecelowych i niegospodarnych wydatków na zakup usług i przedmiotów reklamowych na łączną kwotę 123,6 tys. zł, a po trzecie, na zawieranie umów cywilnoprawnych w warunkach, w których – zgodnie z art. 22 § 1 Kodeksu pracy – powinny być zawierane umowy o pracę, co stanowiło wykroczenie przeciwko prawom pracownika. Krótko mówiąc, Polskie Centrum Akredytacji zatrudniało pracowników na tzw. umowach śmieciowych.

Druga osoba prawna – Urząd Dozoru Technicznego – bez uwag. Fundusz Kredytu Technologicznego też bez uwag. Jeżeli mówimy o budżetach wojewodów, to tu w zasadzie też nie mam istotnych uwag. Może, jeżeli chodzi o dział 500, czyli środki na finansowanie działalności wojewódzkich inspektoratów i inspektorów Inspekcji Handlowej. Wykonano z nadwyżką plan dochodów. Są to dochody polegające na zwiększonej liczbie grzywn, mandatów i innych kar pieniężnych. Wykonanie zostało przekroczone o prawie 40%. Jeśli chodzi o dochody wojewodów, to chyba tyle.

Kolejna część 49 – Urząd Zamówień Publicznych. UZP również przekroczył wydatki o 20%, realizując je na kwotę 26.179 tys. zł. Wydatki Urzędu Zamówień Publicznych również zostały zmniejszone o kwotę 863 tys. podczas nowelizacji budżetu, a następnie, decyzjami ministra finansów – czyli typowo – rozwiązującymi rezerwy, zostały podwyższone o kwotę istotnie wyższą niż to obniżenie podczas nowelizacji budżetu, tj. o kwotę 7 razy wyższą, a mianowicie o 5829 tys. zł. W Urzędzie Zamówień Publicznych odnotowano niską realizację projektów z udziałem środków Unii Europejskiej, wynoszącą 86,3% planu po zmianach. Jeżeli chodzi o zatrudnienie, to wzrosło ono o 10 osób. Natomiast przeciętne wynagrodzenie spadło o 4,4%, przy czym charakterystyczne jest to, że ten spadek nie dotyczył osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla których odnotowano wzrost średniego wynagrodzenia o 0,5%.

Kolejna część 50 – Urząd Regulacji Energetyki. W URE w poprzednich latach notowano istotne niedoszacowanie planowanych dochodów. Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, że w 2013 r., a więc w ubiegłym roku, to niedoszacowanie było istotnie mniejsze i wynosiło kilka procent. Jeżeli chodzi o wydatki, było tak, jak w poprzednich częściach. Najpierw wydatki zostały ustalone na poziomie 36.100 tys. zł, a następnie decyzjami ministra finansów podwyższone o 546 tys. zł. Ostatecznie wyniosły 36.900 tys. zł. Zatrudnienie również wzrosło o 2 etaty, ale średnie wynagrodzenie nie wzrosło.

Kolejna część – już chyba ostatnia – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W 2013 r. dochody budżetowe w tej części wyniosły tylko 16.278 tys. i stanowiły niespełna 20% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej. UOKiK tłumaczy się tym,

że zmuszony był zwrócić karę ponad 60.000 tys. zł, czyli gigantyczną karę nałożoną na PKP Cargo w latach poprzednich. Robiąc bilans UOKiK można stwierdzić, że i tak dochody budżetowe wyniosły o 8000 tys. zł mniej niż zaplanowano w ustawie budżetowej. Jak zwykle, najważniejszym źródłem dochodów w tej części były kary pieniężne nakładane na podmioty gospodarcze za praktyki ograniczające swobodną konkurencję. Pytanie – czy te zmniejszone dochody wynikały z mniejszej liczby naruszeń ustawy przez podmioty podlegające kontroli UOKiK, czy z mniej aktywnej działalności UOKiK?

Kolejna sprawa w UOKiK. Tutaj również w pierwotnej wersji budżetu wydatki były założone na poziomie 53.921 tys. zł. Następnie w nowelizacji zostały one obniżone o 500 tys. zł, aby później poprzez rozwiązywanie rezerw i decyzje ministra finansów zwiększyć je o 1685 tys. zł. Ostatecznie wyniosły one ponad 55.000 tys. zł.

To byłoby omówienie tych wszystkich części. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Zanim przejdziemy do przedstawienia opinii Najwyższej Izby Kontroli o tych częściach budżetowych chcę przywitać prezesa Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, panią Alicję Adamczak.

Bardzo proszę przedstawicieli NIK o zaprezentowanie opinii o omawianych częściach budżetowych.

Pełniący obowiązki wicedyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli Andrzej Sowiński:

Andrzej Sowiński, pełniący obowiązki wicedyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Pozwolę sobie ustosunkować się do tych wszystkich części, które były przedmiotem opinii Komisji Gospodarki. Zaczęę od najprostszych budżetów, które uzyskały opinię pozytywną, czyli część 60 – Wyższy Urząd Górniczy, część 49 – Urząd Zamówień Publicznych, część 50 – Urząd Regulacji Energetyki. O tych wszystkich częściach Najwyższa Izba Kontroli wydała pozytywną opinię o realizacji budżetu w ubiegłym roku. Oznacza to, że nie mieliśmy uwag do realizacji dochodów. Wydatki były realizowane w sposób celowy i gospodarny. Roczne sprawozdania budżetowe pokazują prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań. Nie stwierdzono jakichś istotnych błędów w prowadzeniu ksiąg rachunkowych. Na satysfakcjonującym poziomie realizowana była przez dysponenta tej części kontrola wykonania budżetu.

Jeśli chodzi o Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, czyli o część 53, to tu ocena jest o jedno oczko niższa. Jest to ocena pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości. Główny wpływ na obniżoną ocenę miała problematyka związana z nieprzestrzeganiem wymagań wynikających z ustawy o zamówieniach publicznych. Przy zawieraniu umów na obsługę Europejskiego Centrum Konsumentckiego zastosowano tryb z wolnej ręki, mimo iż nie było dostatecznych przesłanek ku temu. Było to kilka umów. Ta nieprawidłowość się powtarzała. Dotyczyło to kwoty ok. 450 tys. zł. To w zasadzie była jedyna nieprawidłowość, która została w tym urzędzie ujawniona. Ze względu na stosowany sposób wyliczania oceny zaważyła ona na tym, że ta ocena została obniżona. Chciałem się też odnieść w dwóch zdaniach do kwestii planowania dochodów w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Jest to kwestia, na którą zwracaliśmy baczna uwagę w ostatnich latach. W tym roku nie mamy uwag do kwestii planowania i realizacji dochodów. Jak powiedział pan poseł Elsner, faktycznie zrealizowane dochody były nieco niższe niż dochody prognozowane, ale to odstępstwo w przedziale ok. 10%. Biorąc pod uwagę specyfikę dochodów, jakie są w głównej mierze uzyskiwane przez Urząd – są to dochody z kar nakładanych na przedsiębiorców – w naszej opinii nie stanowi to podstawy do jakiegoś bardzo krytycznego, czy w ogóle do krytycznego oceniania działania Urzędu w tym zakresie. Należy to traktować jako rzecz najzupełniej dopuszczalną i naturalną.

Jeśli chodzi o najpoważniejszą część budżetową, jaka jest przedmiotem opinii Komisji Gospodarki, czyli część budżetową 20 – Gospodarka, razem z agencjami wykonawczymi, to przeprowadziliśmy kontrolę w Agencji Rezerw Materiałowych i u jednej z państwowych osób prawnych, o których była mowa, czyli w Polskim Centrum Akredytacji. Wyniki

kontroli są takie, że w części 20 – Gospodarka, ocena jest pozytywna, czyli taka, jak w większości poprzednich części budżetowych. Agencja Rezerw Materiałowych również uzyskała ocenę pozytywną. Natomiast Polskie Centrum Akredytacji, jak mówił już pan poseł Elsner, otrzymała ocenę negatywną. Uzupełniając to – bo najistotniejsze kwestie, które zaważyły o tym, że ocena PCA była negatywna, już pan poseł Elsner przedstawił – dodam tylko, że wśród przesłanek negatywnej oceny była również kwestia nienaliczania odsetek od nieterminowych płatności, do czego zobowiązuje ustawa o finansach publicznych. Naruszenie tego obowiązku stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Kolejną nieprawidłowością, którą stwierdziliśmy, było nierzetelne sporządzenie planu kosztów i nieujęcie w nim umów zleceń i związanych z tymi umowami składek na ubezpieczenia społeczne. Te umowy i reszta kosztów to kwota ponad 1000 tys. zł. Jak mówię, nie stwierdziliśmy nieprawidłowości polegających na nieuzasadnionych wypłatach. Kwestia dotyczy tylko ujmowania tego zagadnienia w planie kosztów. W związku z tymi wszystkimi nieprawidłowościami, które wystąpiły w PCA, negatywnie oceniliśmy funkcjonowanie mechanizmów kontroli zarządczej w zakresie planowania i realizacji przychodów i kosztów działalności Polskiego Centrum Akredytacji.

Jeśli chodzi o część 20 – Gospodarka, to, tak jak powiedziałem, ocena była pozytywna. Są to te wszystkie elementy, o których mówiłem, dotyczące wykonania dochodów, braku nieprawidłowości, czy braku istotnych nieprawidłowości przy realizacji wydatków. Chcę jeszcze powiedzieć o dwóch kwestiach, które są istotne z punktu widzenia działalności Ministerstwa Gospodarki, które nie funkcjonowały tak, jak powinny funkcjonować, choć – co też chcę podkreślić – te nieprawidłowości nie są nieprawidłowościami zawinionymi przez ministra gospodarki. Można powiedzieć, że w Ministerstwie Gospodarki powstały przyczyny, dla których sytuacja nie jest całkowicie klarowna.

Chodzi o kwestię związaną z nieprzyjęciem do tej pory programu rezerw strategicznych na lata 2013-2017. Wymóg przyjęcia tego programu wynika z ustawy o rezerwach strategicznych. Minister gospodarki przedstawił wiosną 2012 r. projekt takiego programu. Jednak projekt ten nie uzyskał akceptacji ministra finansów, który wyraził sprzeciw wobec wysokości planowanych środków budżetowych na realizację tego programu. W październiku 2012 r. Rada Ministrów zobowiązała ministra gospodarki do uzgodnienia, wspólnie z ministrem finansów, kwestii finansowania tego programu. Mimo podejmowanych działań w tym zakresie, takiego wspólnego stanowiska nie udało się osiągnąć. Naszym zdaniem, ta kwestia wymaga jednak rozstrzygnięcia. Program rezerw strategicznych jest dokumentem o szczególnej wadze z punktu widzenia zabezpieczenia interesów ekonomicznych państwa i jego bezpieczeństwa, co nabiera dodatkowej, szczególnej wagi w okresie narastających zagrożeń na arenie międzynarodowej i to związanych z sytuacją u naszych sąsiadów.

Druga kwestia. To jest kwestia, która wystąpiła powtórnie w 2013 r. Wystąpiła również rok wcześniej. Otóż, z budżetu państwa nie sfinansowano naprawy szkód górniczych oraz wypłat z tytułu roszczeń pracowniczych dotyczących kopalń postawionych w stan likwidacji przed 1 stycznia 2007 r. To zadanie ciąży na budżecie i na organach państwa, zgodnie z przepisami ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015. Minister gospodarki próbował uzyskać odpowiednie środki na realizację tych zadań, jednak nie zakończyło się to sukcesem. W związku z tym zobowiązał spółki górnicze do realizacji części tych zobowiązań. Spółki górnicze te działania podejmowały, ale – jak powiedziałem na wstępie, to zadanie ciąży na budżecie państwa i nie powinno być przerzucane na spółki prawa handlowego. Mówię o tym dlatego, że obydwie te sprawy mają znaczenie, zarówno przy rozpatrywaniu kwestii realizacji budżetu na 2014 r., jak również mogą mieć znaczenie przy podejmowaniu i rozpatrywaniu projektu budżetu na 2015 r.

W kontroli dotyczącej części 20 – Gospodarka, stwierdziliśmy również kilka nieprawidłowości utrzymujących się też przez kilka ostatnich lat. Dotyczy to m.in. wypłaty nagród za szczególne osiągnięcia w działalności proeksportowej. Ministerstwo Gospodarki podejmowało pewne działania, żeby ta nieprawidłowość nie występowała, ale ze względu na sposób działania ministra finansów i sposób przyznania środków na wypłatę tych nagród, ta nieprawidłowość się powtórzyła. Kolejna kwestia, która powtarza się już

od kilku lat, to jest dotacja dla Polskiej Agencji Prasowej. Występują kłopoty ze szczegółowym rozliczeniem wydatkowania tej dotacji. Jest to kwestia braku szczegółowych rozwiązań. Projekt ustawy rozwiązującej te kwestie został już przygotowany. Prace nad nim powinny w dalszym ciągu przebiegać sprawnie.

To tyle tytułem mojego wystąpienia. Szczegółowe kwestie są zwarte w informacjach o realizacji kontroli w poszczególnych częściach. Gdyby były jakieś pytania i wątpliwości, to – oczywiście – jesteśmy gotowi do uzupełnienia naszych ustaleń. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram serię pytań do tej części budżetowej. Pan poseł Elsner.

Poseł Wincenty Elsner (TR):

Chcę wrócić do tego, co mówiłem w trakcie koreferatu, a mianowicie do dochodów w części 20 – Gospodarka. Chciałbym zapytać o to, co się stało, że planowane dochody w pierwotnej wersji budżetu miały być ponad dwukrotnie wyższe. Miały wynieść 641.409 tys. zł, a po nowelizacji ustawy budżetowej spadły o ponad połowę, do niespełna 300.000 tys. zł. Z pobieżnego przejrzania rodzajów dochodów widać bardzo jasno, że jest to spowodowane drastycznym spadkiem dywidendy z planowanych 600.000 tys. zł do 235.000 tys. zł. Pytanie jest w związku z tym takie – czy rząd planując dochody z tytułu dywidendy na 2013 r. tak optymistycznie je zaplanował, że nie zostały one nawet w połowie wykonane? Czy było odwrotnie? Czy stan gospodarki w 2013 r. był tak tragiczny, że zyski spółek spadły i w związku z tym nie było możliwości jej wykonania? Chcę zauważyć, że drenowanie poprzez wypłatę wysokich dywidend, zarówno przez Jastrzębską Spółkę Węglową, jak i przez Gaz-System, jest kierunkiem absolutnie niedopuszczalnym. Szczególnie, jeżeli chodzi o górnictwo węgla kamiennego, bo wiemy, w jakiej sytuacji znajduje się polski węgiel i polskie kopalnie. Sytuacja, w której 162.500 tys. zł Jastrzębskiej Spółki Węglowej nie jest inwestowane w rozwój tej spółki, w inwestycje sprzyjające obniżce kosztów węgla, tylko zasila dziurę budżetową, jest rzeczą skandaliczną samą w sobie.

Drugie pytanie, również w nawiązaniu do tego, co mówiłem podczas koreferatu. Dotyczy ono rozrastającej się sfery budżetowej i zwiększającej się liczby urzędników coraz gorzej opłacanych. Mam świadomość tego, że wynika to z zamrożenia płac w sferze budżetowej kolejny rok z rzędu. Natomiast myślę i w imieniu pracowników sfery budżetowej ufam, że to zamrożenie się zakończy i płace zaczną rosnąć, że będzie to dotyczyło coraz większej liczby pracowników. Być może te zwiększenia zatrudnienia nie są drastyczne. To jest często 1-3%. Są to pojedyncze etaty, których jest więcej. Natomiast przy naliczaniu rok do roku obowiązuje procent składany. Jeżeli każdego roku będziemy o 1%, czy o 2% zwiększali liczbę pracowników sfery budżetowej, liczbę urzędników, to po 10 latach będziemy ich mieli o połowę, czy dwa razy więcej. Pytanie – czy taki kierunek, pozwalający na coroczne zwiększanie stanu zatrudnienia, przynajmniej w tych częściach budżetowych, które omawiałem, rząd uważa za słuszne? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Tak na marginesie, panie pośle, to pytanie o planowanie trzeba było zadać przy nowelizacji budżetu. Ono byłoby bardziej zasadne. Dzisiaj mamy wykonanie – wykonano, czy nie wykonano.

Chciałabym poinformować, że za ok. 5 minut chciałabym ogłosić przerwę. Rozpoczyna się kolejny punkt na sali plenarnej. Nie było pana posła Święcickiego, który miał koreferat do tamtej części, o której mówił pan poseł Elsner. Zapoznaliśmy się z opinią Najwyższej Izby Kontroli. Czy pan poseł będzie chciał zabrać głos?

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Miałem koreferat do innej części.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dobrze. Przepraszam. Kto z państwa chciałby jeszcze zadać pytania? Pan poseł Popiołek, bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Popiołek (PiS):

Chcę dopytać o szczegóły tych nieprawidłowości, które wystąpiły w Polskim Centrum Akredytacji. Dlaczego nastąpił wzrost funduszu wynagrodzeń o 133%, jeśli corocznie przyjmujemy ustawę o budżetowej zamrażającej podwyżki płac w budżetówce? Czy to dotyczyło wzrostu zatrudnienia? Jeśli tak, to czy to zatrudnienie było potrzebne? Czy było uzasadnione?

W informacji Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli w Polskim Centrum Akredytacji przeczytałem, że nie dochodzą należności w łącznej kwocie 16,2 tys. zł. Chciałem zapytać, na rzecz kogo zrezygnowano z dochodzenia tych należności? Liczne nieprawidłowości nastąpiły w reklamie. Chcielibyśmy usłyszeć szczegóły – co reklamowano? Dla kogo te pieniądze i w jakim celu były wydawane? Zrezygnowano z naliczania odsetek. Też chciałbym wiedzieć konkretnie – komu podarowano te odsetki? Dlaczego Polskie Centrum Akredytacji nie naliczało i nie ściągało odsetek? Kto został obdarowany tą kwotą?

Widzimy tam też liczne sprawy nieujęcia w funduszu płac umów zleceń i pochodnych, a także zawierania umów cywilnoprawnych, kiedy pracownicy wykonywali prace, które kwalifikowały się do podpisania umów o pracę.

Mam jeszcze pytanie do Najwyższej Izby Kontroli o taką rzecz. Pan dyrektor mówił, że corocznie powtarza się takie samo nadużycie, czy nieprawidłowość, że przydzielane są nagrody za promocję eksportu. Chyba NIK dysponuje pewnymi narzędziami i może wyegzekwować usunięcie tych nieprawidłowości, a one ciągle się powtarzają. Dlaczego nic w tym kierunku nie jest robione? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Innych pytań nie słyszę, innych osób, które chciałyby... Pan poseł Szmit.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chcę zapytać o dywidendy od spółek węglowych. W ostatnich dniach mamy informacje – nie tylko w ostatnich dniach, ale w tygodniach i miesiącach – o bardzo poważnych problemach, jakie przeżywają spółki węglowe. Mówi się o bardzo daleko idących decyzjach, przed którymi stoją. Z drugiej strony są to niewątpliwie znaczące kwoty, bo 160.000 tys. zł pobranej dywidendy. Czy to jest sensowne?

W ubiegłym roku w sierpniu była korekta budżetu. Chyba już wtedy było wiadomo o problemach spółek węglowych. Pomimo tej sytuacji nie zareagowano w sposób właściwy, bo te pieniądze gdzieś w budżecie zginęły, a firmy mają coraz głębsze problemy. Bardzo proszę o skomentowanie tej sprawy.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Myszę, panie pośle, że w budżecie te pieniądze na pewno nie zginęły. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie słyszę.

Czy pani minister w sprawie polityki dywidendowej? Potem przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli, do którego były kierowane pytania. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MG Ilona Antoniszyn-Klik:

Mam prośbę, pani przewodnicząca, aby mógł odpowiedzieć pan dyrektor departamentu odpowiadającego za nadzór.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Oczywiście, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Nadzoru MG Roman Adamczyk:

Dziękuję bardzo. Roman Adamczyk, dyrektor Departamentu Nadzoru Ministerstwa Gospodarki. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, sprawa polityki dywidendowej to sprawa ministra skarbu państwa, jak również ministra gospodarki tam, gdzie minister gospodarki wykonuje prawa z akcji. Jeśli chodzi o spółki sektora górnictwa węgla kamiennego, to w nich minister gospodarki wykonuje prawa z akcji. Tylko w jednym przypadku została pobrana dywidenda – od Jastrzębskiej Spółki Węglowej.

Chcę powiedzieć, szanowni państwo, że tak naprawdę Skarb Państwa nie jest jedynym akcjonariuszem w Jastrzębskiej Spółce Węglowej. Skarb Państwa ma obecnie ok. 52%. W prospekcie emisyjnym, jaki przedstawiało Ministerstwo Skarbu Państwa w 2010 r., jest zapisane, że z zysku 30% idzie na dywidendę. Chcę państwu powiedzieć, że w 2011 r. zysk Jastrzębskiej Spółki Węglowej to 2.200.000 tys. zł. Z tego 30% poszło na dywidendę. W 2012 r. było to ok. 1.100.000 tys. zł. Stąd ta dywidenda, która była pobrana w ubiegłym roku – 30%. Jest taki obowiązek wynikający z prospektu emisyjnego. W trakcie roku, ponieważ zmieniała się sytuacja w sektorze górnictwa węgla kamiennego, musiała nastąpić nowelizacja. Te 160.000 tys. zł to jest 30% z prospektu emisyjnego, minus to, co mają inni akcjonariusze. Skarb Państwa ma tam 52%.

Jeśli chodzi o drugą dywidendę, to dotyczy ona firmy Gaz-Systemu. Zgodnie z nowelizacją ustawy minister gospodarki 11 września ub. r. przejął Gaz-System i wykonuje w tej spółce prawa z akcji. Wcześniej dywidenda była zaplanowana w wysokości 142.000 tys. zł. Jak wszyscy dobrze wiemy, w ubiegłym roku były wypłacane zaliczki na poczet dywidendy z 2013 r. Jeszcze przed przejściem Gaz-Systemu do ministra gospodarki postanowiono, że będą to 142.000 tys. zł. W ubiegłym roku na jesieni 72.000 tys. zł dywidendy przeszło do Skarbu Państwa. W tym roku powinna to być pozostała kwota, czyli 70.000 tys. zł. Z dniem odbycia zwyczajnego walnego zgromadzenia, a to było w poniedziałek, zatwierdzono wypłatę dywidendy.

Jaka jest w tej chwili sytuacja w sektorze górnictwa węgla kamiennego, będzie omawiane w sprawach bieżących na posiedzeniu Sejmu. Ja tylko tyle w sprawie dywidend. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Jeszcze na pytania pana posła Elsnera dotyczące planowania, pani minister.

Podsekretarz stanu w MG Ilona Antoniszyn-Klik:

Czy o planowaniu dywidendy? Bo był jeszcze cały pakiet pytań o PCA. Poprosiłabym, żeby jeszcze o tym planowaniu – jeżeli pani przewodnicząca pozwoli – pan dyrektor dokończył i się do tego odniósł. Jest z nami główna księgowa PCA. Pani główna księgowa jest w stanie odpowiedzieć szczegółowo na wiele pytań, które zostały postawione, chyba że pan poseł zgodziłby się, żeby mu na nie odpowiedzieć pisemnie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pan poseł Popiołek – Polskie Centrum Akredytacji. To były główne pytania pana posła. Pan poseł Elsner, chyba też tam takie pytanie było. Zatem do propozycji, czy odpowiedzieć na piśmie, musicie państwo wyrazić zgodę.

Poseł Wincenty Elsner (TR):

Tak, bardzo proszę o odpowiedź na piśmie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pan poseł Popiołek.

Poseł Krzysztof Popiołek (PiS):

Wolałbym to usłyszeć.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Proszę bardzo. Poproszę o udzielenie odpowiedzi w takiej kolejności, jak mówi pani minister. Pan dyrektor, a potem główna księgowa Polskiego Centrum Akredytacji. Zobaczymy, jak będzie dalej. Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MG Roman Adameczyk:

Wysoka Komisjo, nie planujemy żadnej dywidendy z sektora górnictwa węgla kamiennego. Za 2013 r. zysk netto Jastrzębskiej Spółki Węglowej to 8000 tys. zł. Oczywiście, nie było żadnej dywidendy. Nie wzięliśmy jej za 2013 r. mimo tego, że w prospekcie emisyjnym jest 30% na dywidendę. Przepraszam, to jest jakby zrozumiiałe, że nie mogliśmy. Na ten rok też nie planujemy żadnej dywidendy. Wręcz przeciwnie, planujemy wsparcie, restrukturyzację. Jest zespół pod kierownictwem pana ministra Jerzego Witolda Pietrewicza, który odbył posiedzenie. Dywidendy nie planujemy.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Przedstawicielka Polskiego Centrum Akredytacji, bo tak mówiła pani minister, że będzie udzielała odpowiedzi.

Główna księgowa w Polskim Centrum Akredytacji Katarzyna Ptaszyńska:

Nazywam się Katarzyna Ptaszyńska, jestem główną księgową w Polskim Centrum Akredytacji. Chciałabym się odnieść do pytań pana posła. Oczywiście, myślę, że przede wszystkim Najwyższa Izba Kontroli odniesie się do tych pytań, ponieważ to są jej zastrzeżenia.

Jeśli chodzi o przekroczenie funduszu wynagrodzeń, to ten zarzut brzmi bardzo poważnie, ponieważ były to 133%, ale tak naprawdę to przekroczenie było znacznie mniejsze. Chodziło o to, że Polskie Centrum Akredytacji klasyfikowało koszty związane z kontraktami zawieranymi z osobami, które wykonują dla nas oceny. To jest specyfika Polskiego Centrum Akredytacji, że wykonuje oceny akredytacyjne przy udziale osób zewnętrznych. Te kontrakty były klasyfikowane jako usługi obce. Tak było od 14 lat. Wszystkie poprzednie kontrole NIK nie miały do tego zastrzeżeń. Natomiast ostatnia kontrola wniosła zastrzeżenie, że klasyfikacja tych kosztów nie jest prawidłowa. One zawsze były planowane, były pilnowane, nie było przekroczenia, ale były pokazane w innym miejscu planu finansowego. Faktycznie, było przekroczenie funduszu wynagrodzeń o 1100 tys. zł. Były to nieplanowane wypłaty związane z umowami cywilnoprawnymi, które były zawierane w Polskim Centrum Akredytacji. Mogę powiedzieć tylko tyle, że z punktu widzenia dyrekcji PCA zatrudnienie tych osób było niezbędne.

Jeśli chodzi o nienaliczanie odsetek ustawowych, to wynika to też ze specyfiki Polskiego Centrum Akredytacji, ponieważ jest to państwowa osoba prawna, ale ma ustawowo zagwarantowaną samodzielność finansową. Jest tutaj pewien problem legislacyjny, ponieważ działamy na podstawie ustawy szczególnej, którą jest ustawa o systemie oceny zgodności, a jednocześnie działamy jako państwowa osoba prawna w reżimie ustawy o finansach publicznych. Przez 14 lat funkcjonowania PCA nigdy nie były naliczane odsetki od nieterminowych płatności. To jest zasada systemowa. To nie jest wydzielanie jakiegokolwiek podmiotu, któremu czegoś nie naliczyliśmy.

Wynikało to z proklieckiej polityki, bo Polskie Centrum Akredytacji jest instytucją powołaną do znoszenia barier, do ułatwiania funkcjonowania przedsiębiorstw, w związku z czym naliczanie odsetek karnych od nieterminowych płatności byłoby w sprzeczności z celem powołania nas do życia. To była systemowa decyzja kierownictwa.

Jeśli chodzi o te 16 tys. to chciałam powiedzieć, że my wystawiamy rocznie ok. 9 tys. samych faktur sprzedaży. To były niewielkie kwoty od klientów, którzy w części byli w stanie upadłości. Był to kwoty rzędu 750-900 zł. Doszliśmy do wniosku, że w ramach naszych wewnętrznych procedur będziemy starali się wyegzekwować te należności. Nie do końca się to nam udało. Zostało to już przekazane radcy prawnemu, bo będziemy próbowali załatwić to na drodze sądowej. Ale, jak mówię, my mamy samodzielność finansową, ponieważ działamy na podstawie ustawy o rachunkowości. Tak naprawdę ustawa o rachunkowości pozwala nam w pewnych sytuacjach nawet umorzyć takie należności, których egzekucja na drodze sądowej byłaby po prostu nieracjonalna finansowo.

Jeśli chodzi o wydatki reklamowe, to mogę powiedzieć, że jest to zastrzeżenie Najwyższej Izby Kontroli. To było zawsze bardzo dokładnie pilnowane. To były typowo reklamowe wydatki związane z zakupem długopisów z logo firmy, czy jakichś teczek. Jak mówię, to jest zastrzeżenie Najwyższej Izby Kontroli.

Jeśli chodzi o organizowanie imprez o charakterze promocyjnym, czy promocyjno-integracyjnym, to rzeczywiście, odbyły się dwie takie imprezy, ale one były związane z międzynarodowym dniem akredytacji. W całej Europie, a nawet na całym świecie takie imprezy się odbywają. W związku z tym my także zorganizowaliśmy taką imprezę. Koszt imprezy to 80 tys. zł.

To jest to, co mogę państwu wyjaśnić, jako osoba odpowiedzialna za finanse w firmie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Zanim udzielię głosu przedstawicielowi NIK powiem, że niewątpliwie mamy do czynienia z naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. Myślę, że na etapie konstruowania planu finansowego te elementy trzeba brać pod uwagę. W tym przypadku nie ma samo-

wolnego działania. Najwyższa Izba Kontroli dokonała takiej oceny i taką informację mamy. Państwo będziecie, jako Polskie Centrum Akredytacji, poddani procedurze związanej z naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. Nie może być tak, że każdy dysponent części budżetowej powie sobie, że tak będzie. Mamy do czynienia z drugim dysponentem części budżetowej, który przekracza fundusz płac, bo wydaje mu się, że jest to potrzebne. Nie mamy wcześniej żadnych dodatkowych informacji. To jest sytuacja – powiedziałabym – trudna.

Przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli. Po pana wystąpieniu, czy odpowiedzi, albo skończymy ten punkt, albo ogłosimy przerwę, w zależności od tego, jak będzie się rozwijała dyskusja.

Doradca ekonomiczny w Departamencie Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK Lech Oniszczenko:

Lech Oniszczenko, doradca ekonomiczny w Departamencie Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK. Bardzo krótko. Jeśli chodzi o Polskie Centrum Akredytacji, to padło przed chwilą stwierdzenie z ust przedstawiciela Centrum, że jest to jednostka prowadząca samodzielną gospodarkę finansową. Owszem, prowadzi gospodarkę finansową samodzielnie, ale tylko w tych granicach, w jakich dopuszcza to ustawa o finansach publicznych, dlatego że PCA jest jednostką sektora finansów publicznych. W związku z tym wszystkie rygory ustawowe muszą być zachowane.

W tej czołowej kwestii, dotyczącej wynagrodzeń, trzeba powiedzieć, że PCA znalazło się w pewnej pułapce legislacyjnej. Z jednej strony te środki, o których tutaj mówimy, które były ukryte – oczywiście, w cudzysłowie – w pozycji „zakup usług obcych”, były w zasadzie od lat środkami na wynagrodzenia. Tyle tylko, że nie były wykazywane jako środki na wynagrodzenia bezosobowe, tylko na zakup usług. Przez to – że tak powiem – istniała możliwość zachowania rygoru zamrożenia faktycznego funduszu płac. To było postępowanie nieprawidłowe, dlatego że wynagrodzenia wypłacane na podstawie umów o dzieło i umów zlecenia są kwalifikowane jako wynagrodzenia bezosobowe. Tak traktuje to GUS w sprawozdaniu Z-03. Definicja mówi wyraźnie, co to jest wynagrodzenie bezosobowe.

W związku z tym nie ma problemu, że PCA gdzieś na własną rękę zdobyło jakieś pieniądze i wypłaciło je nie wiadomo komu i nie wiadomo za co. Wiadomo komu, wiadomo za co. Wiadomo, że w sposób celowy. Natomiast przez błędne umieszczenie tych wynagrodzeń w nieodpowiedniej pozycji, struktura planu finansowego PCA była dość drastycznie zakłócona.

Jeśli chodzi o kwestie naliczania odsetek i dopuszczania do przedawnienia, to ja tego po prostu nie będę komentował. Jest to jakby ewidentna rzecz. W przypadku, kiedy kontrahent – a mamy do czynienia z kontrahentem, bo to jest normalna, płatna usługa akredytacji – nie wywiązuje się z obowiązku uiszczenia należności w terminie, to obciąża się go odsetkami. Ta nieprawidłowość rzeczywiście miała charakter systemowy. Wydatki niegospodarne, które wykazaliśmy, nie dotyczyły przede wszystkim zakupu materiałów reklamowych – długopisów, smyczy itd. – ale imprez, które były zgłaszane jako imprezy o charakterze promocyjnym. Natomiast faktycznie były to imprezy o charakterze integracyjnym dla pracowników PCA. Miały charakter bardziej – nazwijmy to – socjalny, niż promocyjny. Dlatego zostały one zakwestionowane. Jest jeszcze kwestia opłacania usług medycznych w wybranej firmie zewnętrznej z jednoczesnym zatrudnieniem lekarza na miejscu. To jest drobniejsza kwota. Tyle mam do powiedzenia na temat PCA.

Padło jeszcze pytanie dotyczące tego, dlaczego Najwyższa Izba Kontroli nie zrobiła nic w kwestii nagród za promocję eksportu, które wypłacało Ministerstwo Gospodarki. Proszę państwa, Najwyższa Izba Kontroli nie ma żadnych możliwości egzekucyjnych wobec nikogo. My zgłaszamy stosowne wnioski pokontrolne, ale ich realizacja jest fakultatywna. Zależy od tego, czy adresat tych wniosków uzna je za takie, które zrealizuje, bądź których nie zrealizuje. Bardzo często dostajemy odpowiedzi, że z jakichś względów kontrolowana jednostka naszych wniosków realizować nie będzie. Oczywiście, to nie odnosi się do tej konkretnej sytuacji z nagrodami, dlatego że nasze wnioski w zakresie

tych nagród minister gospodarki próbował – dość intensywnie – zrealizować tak, aby tę sytuację doprowadzić do stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami.

Podobnie jak w PCA, nie mamy tu do czynienia z jakąś kwotą, która jest wypłacana nie wiadomo z jakiego powodu. Najwyższa Izba Kontroli nigdy nie kwestionowała celowości wypłaty tych nagród. Kwestionujemy natomiast to, że nagrody te umieszczane są w planie finansowym Ministerstwa Gospodarki w paragrafie „świadczenia na rzecz osób fizycznych”, który to paragraf do tego typu wypłat nie jest przewidziany. Minister gospodarki planując budżet na 2013 r. zwracał się do ministra finansów z wnioskiem o to, żeby te środki umieścić w paragrafach wynagrodzeniowych. Niestety, to przez ministra finansów zaakceptowane nie zostało, co pociągnęło za sobą ciąg pewnych czynności ministra gospodarki, które z natury rzeczy nie mogły być prawidłowe. Nastąpiło przesunięcie z pozycji „zakup usług” do § 3040 i dalsza wypłata, czyli coś, co kwestionujemy. Nasze działanie jest ukierunkowane przede wszystkim na to, żeby ten stan, który jest w tym zakresie, doprowadzić do zgodności z obowiązującymi przepisami. Natomiast czy- stych możliwości egzekucyjnych Najwyższa Izba Kontroli nie ma. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Aby skończyć ten punkt, chciałabym powiedzieć jedno słowo. Jakie środki dyscyplinu- jące ze strony resortu gospodarki zostały podjęte w stosunku do Polskiego Centrum Akredytacji, bo nam ta polemika, te opinie, to stanowisko Centrum, wydają się bardzo trudne do zrozumienia. Tak bym to powiedziała najdelikatniej, jak można to powiedzieć. Zobaczmy, czy po odpowiedzi będą jeszcze głosy, ale gdyby głosów nie było, to ogłosimy przerwę. Pani minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MG Ilona Antoniszyn-Klik:

Jeśli chodzi o zarzuty Najwyższej Izby Kontroli, to minister gospodarki złożył zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych w części tego zakresu. Wydaje się nam, że część jest faktycznie sporna i nie wynika ze świadomego naruszenia dyscy- pliny finansów publicznych. Takie zawiadomienie zostało złożone. Tak, że jak najbar- dziej wyciągnęliśmy z tego wnioski. Oczywiście, zwiększyliśmy pod tym względem nie tylko monitoring, ale też pewnego rodzaju, można powiedzieć wprost, plan naprawczy w ramach PCA. Tak, że jeżeli pani i panowie posłowie będą tym zainteresowani, to jeste- śmy w stanie poinformować o konkretnych elementach planu naprawczego.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dobrze. Nie widzę chęci zadawania kolejnych pytań. Chciałabym stwierdzić, że zakoń- czyliśmy pracę nad opinią Komisji Gospodarki, tj. nad pkt 1 ppkt 1 porządku dziennego. W drugiej części, po przerwie, będziemy omawiać opinię Komisji Edukacji, Nauki i Młó- dzieży oraz Komisji Gospodarki.

Ogłaszam przerwę, ale mam problem ze wskazaniem terminu, bo dość trudno jest przewidzieć, co będzie na sali obrad Sejmu. Jest wystąpienie reprezentanta wnioskó- dawców w sprawie wotum nieufności dla ministra Sienkiewicza. Nie wiemy, kto będzie zabierał głos z przedstawicieli rządu, czy pan premier, czy inny przedstawiciel rządu. Po tym pierwszym głosie kontynuowalibyśmy posiedzenie – 5 minut po tym wystąpieniu. Tak tylko w tej chwili potrafię doprecyzować czas.

Mamy jeszcze inne rozwiązanie. Naszych gości, a szczególnie przedstawicieli tych części budżetowych, które są objęte opinią Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Gospodarki, czyli Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, rezerwy celowe w poz. 20, Główny Urząd Miar, jeszcze poinformujemy o terminie. Ten punkt przesu- niemy na dzień jutrzejszy, na któreś posiedzenie, o czym państwa zawiadomimy jeszcze w dniu dzisiejszym. Poprosiłabym przedstawicieli o skontaktowanie się z sekretariatem, gdyby zaistniał szczególnie odmienny sposób informowania od tego, jaki przyjęliśmy zwyczajowo. Dołączylibyśmy to do pierwszego punktu pierwszego posiedzenia.

Chwileczkę. Dołączymy to do posiedzenia o godz. 12:00 w dniu jutrzejszym, jako pierwszy punkt porządku. Czyli już precyzyjnie, żeby państwa nie trzymać. Nie wiemy, jak będzie wyglądało dzisiejsze posiedzenie Sejmu. Państwa ministrów, prezesów, szefów urzędów za taką niedogodność chciałam przeprosić. Spotkamy się jutro.